

Warszawa, 25 maja 2020 r.

KL/266/187/AG/2020

Pan

Tomasz Latos

Przewodniczący Komisji Zdrowia

Sejm RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

W związku z przekazaniem do I czytania na posiedzeniu Komisji Zdrowia rządowego projektu ustawy o zawodzie farmaceuty (druk nr 238, dalej „Projekt”), w imieniu Konfederacji Lewiatan przekazujemy kolejne uwagi.

Poprawki te służą:

- rozszerzeniu świadczeń udzielanych w ramach opieki farmaceutycznej w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia w zakresie profilaktyki, edukacji, monitoringu terapii i jej dostępności dla pacjenta;
- wyeliminowaniu wątpliwości interpretacyjnych dotyczących przesłanek cofania zezwoleń przewidzianych w przepisach Prawa farmaceutycznego, w tym zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej,
- usystematyzowaniu zagadnienia rękojmi należytego wykonywania zawodu farmaceuty,
- stworzeniu mechanizmów zapewniających bezstronność i transparentność działań samorządu aptekarskiego oraz podkreśleniu jego roli jako reprezentacji interesów wszystkich farmaceutów, w tym przez dodanie rozwiązań dotyczących konfliktu interesów i rejestru korzyści, a także przez doprecyzowanie zakresu zadań samorządu aptekarskiego, procedury wyboru do organów izb aptekarskich oraz zasad procedowania z projektami uchwał;
- wzmocnieniu gwarancji proceduralnych towarzyszących zaskarżeniu uchwał i rozstrzygnięć organów samorządu aptekarskiego.

Z poważaniem,

Maciej Witucki

Prezydent Konfederacji Lewiatan

**Propozycja Poprawek Konfederacji Lewiatan
do rządowego projektu ustawy o zawodzie farmaceuty (druk nr 238)**

Poprawka 1

W projekcie ustawy o zawodzie farmaceuty (druk nr 238) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 83 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) w art. 37ap ust. 1 skreśla się pkt 2;”

Istota zmiany:

- 1) usunięcie przepisu generalnego powielającego inne szczególne przepisy dotyczące cofania poszczególnych zezwoleń wydawanych na podstawie Prawa farmaceutycznego. Obecnie funkcjonujący dualizm norm przewidujących przesłanki cofania zezwoleń wywołuje istotne wątpliwości interpretacyjne i jest nieuzasadniony. Istnienie art. 37ap ust. 1 pkt 2 jest ponadto zbędne w świetle obowiązywania procedury naprawczej określonej w art. 120 Prawa farmaceutycznego, w ramach której przedsiębiorca jest wzywany przez organ Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej w drodze decyzji do usunięcia uchybień – pod rygorem cofnięcia zezwolenia na podstawie art. 37ap ust. 1 pkt 3.

UZASADNIENIE

Obecnie ustawa Prawo farmaceutyczne przewiduje dualizm norm regulujących przesłanki cofania zezwoleń. Z jednej strony ustawa przewiduje w rozdziale 2B. „Przepisy ogólne w sprawie działalności objętych zezwoleniami” ogólny przepis art. 37ap ust. 1 pkt 2 mający zastosowanie do wszystkich zezwoleń, o których mowa w Prawie farmaceutycznym, zgodnie z którym „*Organ zezwalający cofa zezwolenie, w przypadku gdy: przedsiębiorca przestał spełniać warunki określone przepisami prawa, wymagane do wykonywania działalności gospodarczej określonej w zezwoleniu*”.

Z drugiej strony do każdego zezwolenia ustawa przewiduje przepis szczególny, również określający sytuacje, w których jest ono obligatoryjnie (lub może być fakultatywnie) cofane:

- 1) cofnięcie zezwolenia na wytwarzanie lub import produktu leczniczego – art. 43 ustawy Prawo farmaceutyczne;
- 2) cofnięcie zezwolenia na prowadzenie hurtowni farmaceutycznej – art. 81 ustawy Prawo farmaceutyczne;
- 3) cofnięcie zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej – art. 103 ustawy Prawo farmaceutyczne.

LEWIATAN

Powyższe przepisy szczególne określają warunki *sine qua non* wymagane do wykonywania działalności gospodarczej określonej w zezwoleniu i wiążą z zaprzestaniem ich spełniania skutek w postaci cofnięcia zezwolenia. Przepisy te mają jednocześnie charakter samoistny, tj. stanowią samodzielną podstawę do wszczęcia i prowadzenia postępowania ws. cofnięcia zezwolenia.

Powstaje zatem pytanie o zasadność istnienia art. 37ap ust. 1 pkt 2, skoro nie obejmuje on swoją hipotezą żadnych stanów faktycznych, które nie byłyby już objęte jednym z przepisów szczególnych o cofaniu zezwoleń. Przepis ten i tak nie może stanowić samodzielnej podstawy do wydania decyzji cofającej zezwolenie. W praktyce jego stosowania Państwowa Inspekcja Farmaceutyczna wiąże przepis ogólny art. 37ap ust. 1 pkt 2 z odpowiednią jednostką redakcyjną właściwego przepisu szczególnego (odpowiednio art. 43, 81 lub 103 Prawa farmaceutycznego), który dany przedsiębiorca naruszył. Oznacza to, że realną podstawą cofnięcia zezwolenia nigdy nie będzie sam art. 37ap ust. 1 pkt 2, ale właśnie przepis szczególny. Wobec tego dalsze nieuzasadnione istnienie przepisu art. 37ap ust. 1 pkt 2 nie ma podstaw z punktu widzenia zasad przyzwoitej legislacji, a jego usunięcie nie wpłynie w żaden sposób na zakres kompetencji Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej wynikających z innych (szczególnych) przepisów. Pozwoli to natomiast uniknąć istniejących obecnie wątpliwości interpretacyjnych co do właściwej podstawy prawnej cofania zezwoleń.

Usunięcie art. 37ap ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo farmaceutyczne w żaden sposób nie wpłynie na możliwość realizacji ustawowych zadań Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej także dlatego, że wciąż obowiązywać będą:

- 1) art. 37ap ust. 1 pkt 3 („*Organ zezwalający cofa zezwolenie, w przypadku gdy: przedsiębiorca nie usunął, w wyznaczonym przez organ zezwalający terminie, stanu faktycznego lub prawnego niezgodnego z przepisami prawa regulującymi działalność gospodarczą objętą zezwoleniem.*”);
- 2) związana z powyższym przepisem procedura naprawcza określona w art. 120 Prawa farmaceutycznego, w ramach której przedsiębiorca jest wzywany przez organ Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej w drodze decyzji do usunięcia uchybień – pod rygorem cofnięcia zezwolenia na podstawie art. 37ap ust. 1 pkt 3.

Poprawka 2

W projekcie ustawy o zawodzie farmaceuty (druk nr 238) w art. 82 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) po art. 14 dodaje się art. 14a-14c w brzmieniu:

Art. 14a. 1. Członek organu samorządu aptekarskiego jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli zachodzą okoliczności uzasadniające wątpliwości co do jego bezstronności. Dotyczy to w szczególności:

member of BUSINESS EUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

- 1) spraw, które dotyczą tego członka organu samorządu aptekarskiego bezpośrednio, w tym spraw, w których członek organu samorządu aptekarskiego jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałuje na jego prawa lub obowiązki,
- 2) spraw małżonka członka organu samorządu aptekarskiego (również byłego małżonka), krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia,
- 3) spraw osób związanych z członkiem samorządu aptekarskiego z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli (również po ich ustaniu),
- 4) spraw, w których brał udział w wydaniu rozstrzygnięcia,
- chyba, że sprawa dotyczy w takim samym zakresie wszystkich członków samorządu aptekarskiego.

2. W sytuacji, o której mowa w ust. 1 członek organu samorządu aptekarskiego niezwłocznie zawiadamia właściwy organ samorządu aptekarskiego o przyczynie swojego wyłączenia od udziału w sprawie

Art. 14b. 1. W przypadku wystąpienia okoliczności o których mowa w art. 14a ust. 1, wyłączenie może nastąpić również na wniosek strony, złożony do organu samorządu aptekarskiego, przed którym toczy się postępowanie.

2. Wniosek o wyłączenie członka organu samorządu aptekarskiego od udziału w sprawie może zostać wniesiony do czasu wydania rozstrzygnięcia w danej instancji.

3. Z chwilą wyłączenia członka organu samorządu aptekarskiego wszelkie czynności dokonane z jego udziałem stają się bezskuteczne.

4. O wyłączeniu decyduje organ samorządu aptekarskiego, przed którym toczy się postępowanie. W wydaniu decyzji o wyłączeniu nie może brać udziału osoba, której dotyczy wniosek. W razie niemożności podjęcia decyzji przez organ samorządu aptekarskiego, przed którym toczy się postępowanie, w sprawie wyłączenia orzeka organ wyższego rzędu.

Art. 14c. 1. W przypadku gdy w wydaniu rozstrzygnięcia uczestniczył członek organu samorządu aptekarskiego podlegający wyłączeniu ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 14a ust. 1, stronie przysługuje wniosek o wznowienie.

2. Do postępowania w przedmiocie wznowienia stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 256), z zastrzeżeniem art. 62 ust. 1.

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

Istota zmian:

- 1) Uregulowanie w Ustawie z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1419) instrumentu prawnego, z zgodnie z którym członek organu samorządu aptekarskiego będzie z mocy prawa wyłączony od udziału w określonej sprawie, jeżeli zachodzą okoliczności uzasadniające wątpliwości co do jego bezstronności. Wyłączenie będzie mogło nastąpić również na wniosek. W przypadku gdy w wydaniu rozstrzygnięcia uczestniczyć będzie członek organu samorządu aptekarskiego, podlegający wyłączeniu, stronie przysługiwać będzie wniosek o wznowienie. Regulacja ma na celu zapobieganie powstawaniu konfliktu interesów.

Uzasadnienie

Celem proponowanej regulacji jest unormowanie niepożądanego z punktu widzenia samorządu zawodowego oraz interesu publicznego sytuacji, w której interes prywatny członków organów samorządu aptekarskiego koliduje z zadaniami, dla których został powołany samorząd, bądź z interesami innych podmiotów w taki sposób, że stwarza możliwość nadużycia uprawnień przysługujących w związku z pełnieniem funkcji członka organu. Sytuacja taka technicznie nazywana jest „konfliktem interesów”.

Wprowadzenie proponowanych przepisów podyktowane jest potrzebą ochrony interesu publicznego: niezależności samorządu aptekarskiego oraz jego działalności w interesie społecznym, a także transparentności i uczciwej konkurencji na rynku aptecznym. Rozwiązanie to wpisuje się w szeroko rozumianą politykę antykorupcyjną i odpowiada na potrzebę minimalizacji ryzyka nadużywania uprawnień we wskazanym sektorze. Dodatkowym efektem proponowanego mechanizmu będzie także zwiększenie zaufania pacjentów i przedsiębiorców wobec działań samorządu aptekarskiego.

Samorząd zawodowy farmaceutów posiada znaczący wpływ na funkcjonowanie rynku aptecznego. Został wyposażony w kompetencje w zakresie legislacji, takie jak możliwość opiniowania aktów normatywnych i występowania z wnioskiem o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, a także liczne instrumenty oddziaływania na proces dopuszczania podmiotów do rynku aptecznego. Dopełnieniem uprawnień samorządu są szczegółowe przepisy prawa farmaceutycznego¹, które odsyłając do ustawy o izbach aptekarskich² w znacznej mierze uzależniają prowadzenie działalności aptecznej od opinii izb poprzez np. przyznanie możliwości prowadzenia apteki jedynie farmaceutom bądź spółkom farmaceutów, którzy z definicji podlegają władzy samorządu (art. 99 ust. 4 PF). Wskazanie powyższych

¹ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 499 z późn. zm. (dalej jako „PF”)

² ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1419 (dalej jako „ustawa o izbach”, „ustawa o izbach aptekarskich”)

LEWIATAN

uprawnień jest w powyższym kontekście o tyle istotne, że wskazuje, jak daleko idące skutki może mieć potencjalne ich nadużycie. Co więcej, w przeszłości zdarzało się już, że uchwały samorządu aptekarskiego były uchylane przez sądy. Przykładowo Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 października 2000 r. (sygn. akt III SZ 5/00) uchylił uchwały podjęte przez KZA a dotyczące nagannie nieetycznych działań aptekarzy. Sąd zauważył, że Krajowy Zjazd Aptekarzy nie może podejmować regulacji opartych wyłącznie na przesłankach odnoszących się do interesu zawodowego (por. art. 1 w związku z art. 34 ustawy o izbach aptekarskich). W odniesieniu do obrotu gospodarczego konieczne jest zachowanie zgodności uchwał Krajowego Zjazdu Aptekarzy z ustawowym zakazem praktyk monopolistycznych.

Należy zaznaczyć, że wraz ze wzrostem uprawnień samorządu (m.in. wraz z uchwaleniem ustawy o zmianie „Prawa farmaceutycznego” z dnia czerwca 2017 roku., zwanej popularnie „Apteką dla aptekarza”), nie wprowadzano dotychczas specjalistycznych mechanizmów zapobiegających sytuacji konfliktu interesów ani nie mitygowano ryzyka korupcyjnego bądź ryzyka ograniczania konkurencji za pomocą uprawnień przyznanych członkom samorządu.

Tymczasem członkowie samorządu aptekarskiego jako farmaceuci, są także podmiotami działającymi w ramach rynku aptecznego – samodzielnie lub wspólnie prowadząc działalność apteczną albo pozostając w stosunku zatrudnienia jako kierownicy aptek. Z oczywistych względów są oni w różnym sposób powiązani z podmiotami działającymi na rynku oraz mogą być zależni od ich interesów. Powyższa sytuacja – przy braku innych mechanizmów prawnych – może potencjalnie prowadzić do powstania wielopoziomowych konfliktów interesów: konfliktu między prywatnym interesem członka izby a interesem grupowym lub publicznym, a także konfliktu między prywatnymi interesami poszczególnych członków samorządu jako konkurującymi między sobą przedsiębiorcami. Konsekwencją jest powstanie wysokiego ryzyka korupcyjnego oraz ryzyka nadużywania uprawnień, w tym w szczególności zawiązywania porozumień ograniczających konkurencję przy zachowywaniu pozorów legalności i jednoczesnym powoływaniu się na wykonywanie publicznych zadań samorządu. Co więcej, postawienie w ciągłym konflikcie interesów przez członka samorządu znacząco obniża zaufanie do podejmowanych przez niego decyzji. Za każdym razem jest możliwość postawienia zarzutu, że określona decyzja w rzeczywistości została podjęta ze względu na współwystępujący interes prywatny: jest to modelowa sytuacja niepożądana ani z punktu widzenia samorządu ani przedsiębiorców, ani interesu publicznego.

Najbardziej rażącym przykładem występowania konfliktu interesów są sytuacje, w których członkowie określonych organów samorządu aptekarskiego wydają decyzje w sprawach dotyczących ich bezpośrednich konkurentów np. farmaceutów pracujących w aptekach znajdujących się na tym samym osiedlu. Takie sytuacje budzą istotne wątpliwości natury etycznej i jak zostało wskazane powyżej – obniżają zaufanie do decyzji podejmowanych przez organy samorządu aptekarskiego. Racjonalny prawodawca powinien więc dokonać takich zmian prawnych, które zminimalizują ryzyko występowania negatywnych zachowań oraz trendów.

member of BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

Z powyższych względów proponuje się wprowadzenie rozwiązań prawnych wskazanych w niniejszej poprawce. Poprawka w sposób bezpośredni wskazuje w jakich sytuacjach członek organu samorządu aptekarskiego jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie (w przypadku zachodzenia okoliczności uzasadniających wątpliwości co do jego bezstronności). Ponadto proponowana regulacja wskazuje również przykładowy katalog spraw, w których w sposób oczywisty występują okoliczności uzasadniające wątpliwości co do bezstronności (m. in. stosunki rodzinne czy oddziaływanie wyniku sprawy na jego prawa lub obowiązki). Proponowana regulacja ponadto wskazuje, że w sytuacji wystąpienia sytuacji uzasadniającej wyłączenie od udziału w sprawie, określony członek organu samorządu aptekarskiego będzie miał obowiązek zawiadomienia o przyczynie wyłączenia właściwy organ samorządu aptekarskiego. Ponadto poprawka przewiduje również wprowadzenie możliwości złożenia wniosku o wyłączenie określonego członka organu samorządu aptekarskiego przez stronę, w przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających wątpliwości co do jego bezstronności.

W przypadku braku wyłączenia członka organu samorządu aptekarskiego, pomimo istnienia okoliczności to uzasadniających, dotyczących wątpliwości co do jego bezstronności – stronie przysługiwać będzie wniosek o wznowienie. Rozwiązanie to jest uzasadnione, bowiem w przypadku gdy zostanie wydane wadliwe rozstrzygnięcie – strona będzie mogła wnosić o ponowne pochylenie się nad sprawą. Jest to pożądane rozwiązanie, ponieważ zwiększy ochronę stron w postępowaniach prowadzonych przez organy samorządu aptekarskiego.

Postępowanie w sprawie wznowienia odbywać się będzie na podstawie regulacji wskazanych we właściwych przepisach kodeksowych – kodeksie postępowania administracyjnego oraz kodeksie postępowania karnego, dzięki czemu organy będą funkcjonować w znanych ramach proceduralnych (bez tworzenia odrębnych, nowych procedur).

Mając na względzie powyższe - proponowane rozwiązania są odpowiednie, niezbędne oraz proporcjonalne.

Należy zaznaczyć, że brak jest możliwości osiągnięcia wskazanych celów za pomocą innych środków. Dotychczasowe mechanizmy zapobiegające korupcji bądź zjawisku nadużywania władzy, w tym w szczególności art. 231 Kodeksu Karnego, typizujący przestępstwo nadużycia uprawnień przez funkcjonariusza publicznego, są niewystarczające w przypadku działań samorządu aptekarskiego oraz aktualnej sytuacji na rynku aptecznym.

Proponowane rozwiązanie nie pociąga za sobą istotnych skutków niepożądanych. Niedopuszczalność powstawania sytuacji konfliktu interesów dałoby się wyprowadzić z podstawowych standardów etycznych, w tym etyki biznesu, natomiast brak jego sformułowania w przepisach regulujących działalność samorządu aptecznego skutkuje możliwością powstania istotnej luki prawnej, która – biorąc pod uwagę zakres kompetencji samorządu – zostawia pole do licznych nadużyć, w tym działań o charakterze dyskryminacyjnym czy ograniczających konkurencję. Do „kosztów” proponowanego

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

rozwiązania należy zaliczyć niedogodność w postaci obowiązku zachowania wzmożonej czujności przez członków organów samorządu podczas wykonywania swoich zadań oraz potencjalną konieczność wypracowania z czasem wzorca standardów doprecyzowującego katalog dozwolonych i niedozwolonych działań. Są to jednak koszty minimalne w porównaniu z oczekiwanymi efektami, które przyniesie proponowane rozwiązanie, a także w porównaniu z aktualnie istniejącym ryzykiem, utrzymanym w wyniku braku uregulowania tych kwestii.

Poprawka 3

1) w art. 82 po pkt 13 dodaje się pkt 14 w brzmieniu:

„14) po art. 64 dodaje się art. 64a w brzmieniu:

Art. 64a. 1. Tworzy się Rejestr Korzyści, zwany dalej „Rejestrem”.

2. W Rejestrze są ujawniane korzyści uzyskiwane przez:

1) organy samorządu aptekarskiego,

2) członków organów samorządu aptekarskiego oraz ich małżonków.

3. Rejestr jest jawny. Rejestr prowadzi Prezes Naczelnej Rady Aptekarskiej.

4. Do Rejestru należy zgłaszać informacje o:

1) w odniesieniu do organów okręgowej izby aptekarskiej oraz Naczelnej Izby Aptekarskiej:

a) zawartych umowach, wraz ze szczegółowym określeniem przedmiotu umowy;

b) przekazanych lub uzyskanych darowiznach, których wartość przekracza kwotę 200 zł,

c) innych uzyskanych korzyściach, o wartości większej niż wskazana w lit. b);

2) w odniesieniu do członków organów samorządu aptekarskiego oraz ich małżonków:

a) wszystkich pełnionych lub zajmowanych stanowiskach lub zajęciach, z tytułu których pobiera się wynagrodzenie, oraz pracy zawodowej wykonywanej na własny rachunek,

b) konferencjach, szkoleniach, wyjazdach krajowych lub zagranicznych, których koszt nie został pokryty przez zgłaszającego informację lub jego małżonka albo instytucje zatrudniające,

c) przekazanych lub otrzymanych darowiznach, których wartość przekracza kwotę 200 zł;

d) innych wręczonych korzyściach o wartości większej niż wskazana w lit. c,

- z wyjątkiem darowizn lub innych korzyści przekazanych osobom najbliższym w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego, lub otrzymanych od tych osób.

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

2) w art. 91 po pkt 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu

„3) art. 82 pkt 14, który wchodzi w życie z dniem 1 marca 2021 r.”

Istota zmian:

- 2) Utworzenie rejestru korzyści, w którym ujawniane są korzyści uzyskiwane przez organy samorządu aptekarskiego lub ich członków (oraz ich małżonków).

Uzasadnienie

Rejestr korzyści stanowi narzędzie umożliwiające monitorowanie źródeł przychodów osób i organów funkcjonujących w obrębie samorządu aptekarskiego. Będzie on służył zapewnieniu przejrzystości statusu materialnego ujawnionych w nim podmiotów mając na celu jawność życia publicznego, transparentność działalności gospodarczej i uczciwą konkurencję na rynku aptecznym.

Istota proponowanych zmian polega na stworzeniu **jawnego rejestru korzyści otrzymywanych przez organy samorządu aptekarskiego oraz członków ww. organów oraz ich małżonków** (dalej jako: „Rejestr Korzyści”), a także na **zobowiązaniu** członków organów samorządu aptekarskiego do ujawnienia określonych danych we wskazanym w przepisie zakresie. Rejestr prowadzony będzie przez Prezesa Naczelnej Rady Aptekarskiej.

Wprowadzenie Rejestru Korzyści ma na celu skuteczne zapobieganie powstawaniu sytuacji konfliktu interesów, korupcji, a także wszelkim przypadkom nadużywania uprawnień przyznanych w związku z wykonywaniem swoich funkcji do realizacji prywatnego interesu członków samorządu aptekarskiego.

Wprowadzenie proponowanych zmian jest zarówno adekwatne, jak i konieczne ze względu na założone cele, a jednocześnie wskazywane rozwiązanie jest metodą najmniej ingerującą w konstytucyjne prawa i wolności, a także niezależność samorządu aptekarskiego.

Wprowadzenie Rejestru Korzyści jest odpowiednie dla realizacji wskazanego celu, ponieważ w znaczący sposób utrudnia ukrycie potencjalnego konfliktu interesów, a ujawnienie zależności między organami samorządu aptekarskiego bądź członkami tych organów a podmiotami trzecimi sprawia, że podejmowanie działań przez organy samorządu bądź jego członków zyskuje cechę transparentności. Możliwość weryfikacji, czy w przypadku podjęcia danej decyzji nie występował konflikt interesów, znacząco przyczynia się do zwiększenia zaufania do samorządu aptekarskiego.

Rejestr Korzyści w szczególności przeciwdziała negatywnemu zjawisku porozumień ograniczających konkurencję. Ujawnienie relacji, w której organy bądź członkowie samorządu mogą czerpać osobiste, partykularne korzyści z określonych działań o charakterze dyskryminacyjnym bądź konkurencyjnym

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

wobec podmiotów trzecich funkcjonujących na rynku, umożliwia samym zainteresowanym bądź bezpośrednio organom państwa (zarówno antymonopolowemu UOKiK, jak i prokuraturze) podejmowanie adekwatnych do sytuacji działań.

Nie ulega wątpliwości, że ujawnianie określonych danych w Rejestrze Korzyści jest pewnego rodzaju niedogodnością dla członków organów samorządu aptekarskiego, a samo prowadzenie Rejestru Korzyści wiąże się z określonymi kosztami. Jednakże wskazane obowiązki mają z punktu widzenia członka organu charakter przejściowy, ściśle związany z wykonywaniem przez niego funkcji oraz w żaden nie naruszają istoty praw i wolności konstytucyjnych. Należy wskazać, że korzyści dla interesu publicznego, takie jak: zapobieżenie zjawisku korupcji i nadużycia uprawnień, zapewnienie jawności życia publicznego we wskazanym obszarze oraz możliwość uczciwej konkurencji w interesie pacjenta, znacząco przewyższają ewentualne niedogodności. Mając powyższe na uwadze, rozwiązanie należy ocenić jako proporcjonalne.

W poprawce przewidziane jest odpowiednie *vacatio legis*, które zapewni odpowiedni czas na podjęcie niezbędnych działań organizacyjnych zmierzających do stworzenia Rejestru Korzyści.

Poprawka 4

W projekcie ustawy o zawodzie farmaceuty (druk nr 238) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 20 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Osoba, która posiada prawo wykonywania zawodu farmaceuty, daje rękojmię należytego wykonywania zawodu farmaceuty, z zastrzeżeniem przepisów o odpowiedzialności zawodowej farmaceutów.”,
- 2) w art. 82 w pkt 13 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 14 w brzmieniu:
„14) w art. 51 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. W razie prawomocnego ukarania karą wymienioną w art. 46 ust. 1 pkt 3 i 4 farmaceuta w okresie od uprawomocnienia się orzeczenia o karze do usunięcia z rejestru ukaranych wzmianki o ukaraniu nie daje rękojmi należytego wykonywania zawodu.”;”;
- 3) w art. 83 po pkt 12 dodaje się pkt 12a w brzmieniu:
„12a) w art. 101 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) wnioskodawca, o którym mowa w art. 99 ust 4 pkt 1 i 2, nie daje rękojmi należytego prowadzenia apteki;

Istota zmian:

- 1) systematyzacja zagadnienia rękojmi należytego wykonywania zawodu farmaceuty i oceny spełnienia tej przesłanki w postępowaniach administracyjnych;
- 2) Ograniczenie pojęcia rękojmi – jako przesłanki odnoszącej się do ogólnej postawy moralnej wnioskodawcy – jedynie wobec farmaceutów lub spółek osobowych farmaceutów.

member of BUSINESS EUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

UZASADNIENIE

Projektowane zmiany mają usystematyzować sposób regulacji rękojmi należytego wykonywania zawodu farmaceuty i związane z nim zagadnienie rękojmi należytego prowadzenia apteki oraz dostosować sposób oceny dawania rękojmi do charakteru zawodu farmaceuty, który jest zawodem zaufania publicznego, do którego dostęp wymaga spełnienia ściśle określonych warunków.

Jest to istotne zwłaszcza w świetle realiów funkcjonowania rynku aptecznego po zmianach prawnych obowiązujących od 2017 roku oraz pojawiających się dotychczas w postępowaniach administracyjnych rozbieżności interpretacyjnych co do znaczenia tych pojęć.

Przesłanka „dawania rękojmi” występuje w różnych formach w przepisach regulujących wykonywanie zawodu farmaceuty i prowadzenie działalności aptecznej (znajdujących się w ustawie o izbach aptekarskich, ustawie Prawo farmaceutyczne oraz projektowanej ustawie o zawodzie farmaceuty). Obecne przepisy przewidują:

- 1) rękojmię należytego wykonywania zawodu farmaceuty (oceniając przed przyznaniem prawa wykonywania zawodu),
- 2) rękojmię należytego prowadzenia apteki (oceniając przed wydaniem nowego zezwolenia na prowadzenie apteki);
- 3) rękojmię kierownika apteki.

Każdy farmaceuta posiadający prawo wykonywania zawodu (PWZ) z definicji daje rękojmię należytego wykonywania zawodu (dawanie rękojmi jest przesłanką przyznania PWZ). W orzecznictwie sądowym podkreśla się, że istnieje domniemanie posiadania rękojmi przez farmaceutę – np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 3 stycznia 2018 r. o sygn. akt SA/Wa 2052/17, zgodnie z którym: „[...] istnieje domniemanie dawania rękojmi należytego prowadzenia apteki przez każdego farmaceutę posiadającego prawo wykonywania zawodu i spełniającego warunki formalne wskazane w art. 88 ust. 2 p.f., które może być obalone wyłącznie przez orzeczenie sądu dyscyplinarnego. Dopiero prawomocny wyrok sądu dyscyplinarnego mógłby stanowić podstawę do uznania, że dana osoba nie daje rękojmi należytego prowadzenia apteki” (por. wyrok WSA z dnia 5 października 2017 r., sygn. akt VI SA/Wa 767/17 oraz wyrok z dnia 8 stycznia 2014 r., sygn. akt VI SA/Wa 2412/13). Dodany ustęp 1a do art. 20 ustawy o zawodzie farmaceuty potwierdza zatem dotychczasową wykładnię sądowno-administracyjną.

Jedną z form wykonywania zawodu farmaceuty jest prowadzenie apteki.

Na skutek nowelizacji Prawa farmaceutycznego i wprowadzenia zasady „Apteka dla Aptekarza” obecnie o nowe zezwolenie mogą ubiegać się wyłącznie farmaceuci posiadający PWZ oraz spółki jawne lub partnerskie, których przedmiotem działalności jest wyłącznie prowadzenie aptek, i w których wspólnikami (partnerami) są wyłącznie farmaceuci posiadający PWZ. Skutkiem reformy „Apteka dla Aptekarza” jest praktyczne utożsamienie aptekarza z prowadzoną przez niego apteką.

LEWIATAN

Skoro tylko farmaceuta posiadający PWZ (lub spółka farmaceutów posiadających PWZ) może być obecnie wnioskodawcą, to logiczną konsekwencją jest przyjęcie, że farmaceuta dający rękojmię należytego wykonywania zawodu daje też rękojmię należytego prowadzenia apteki (które jest jedną z form wykonywania zawodu farmaceuty).

Zaproponowane rozwiązanie ma na celu uproszczenie oceny spełnienia przesłanki dawania rękojmi należytego wykonywania zawodu farmaceuty (w tym rękojmi należytego prowadzenia apteki, mieszczącej się w zakresie „ogólnej” rękojmi należytego wykonywania zawodu).

Obecnie brak jest jakichkolwiek formalnych kryteriów oceny spełnienia przesłanki rękojmi, która sama w sobie jest pojęciem niezwykle ocennym. Powoduje to ryzyko postawiania nieuzasadnionych rozbieżności interpretacyjnych (a zatem różnego traktowania podmiotów w takich samych stanach faktycznych), a także ryzyko korupcji i konfliktu interesów.

Na skutek zmiany każdy farmaceuta, wobec którego nie orzeczono prawomocnie jednej z dwóch najbardziej dotkliwych kar dyscyplinarnych – zawieszenia lub pozbawienia prawa wykonywania zawodu (które z zasady przyznaje się za karygodne naruszenie obowiązków zawodowych), domyślnie będzie dawać rękojmię należytego wykonywania zawodu farmaceuty. Farmaceuta będzie mógł udowodnić spełnienie przesłanki rękojmi w prosty sposób: w drodze czynności administracyjnej, tj. przez wydanie przez właściwą okręgową radę aptekarską w trybie 217 KPA zaświadczenia o niekaralności dyscyplinarnej.

Zaproponowane rozwiązanie nie tylko dostosuje ustawę do rozwiązań istniejących w innych zawodach zaufania publicznego (medycznych czy prawnych), ale także uprości cały proces, wyeliminuje ryzyko korupcji oraz konfliktu interesów.

W ślad za powyższymi uwagami porządkującymi zagadnienie rękojmi, proponuje się też doprecyzowanie brzmienia art. 101 pkt 4 ustawy Prawo farmaceutyczne, wymieniającego jako jedną z przesłanek odmowy udzielenia nowego zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej brak dawania rękojmi należytego prowadzenia apteki przez wnioskodawcę.

Doprecyzowanie polegać ma na wskazaniu w art. 104a ust. 1 pkt 1, że wnioskodawcą, który musi dawać rękojmię należytego prowadzenia apteki, jest wnioskodawca, o którym mowa w art. 99 ust 4 pkt 1 i 2 Prawa farmaceutycznego – a więc farmaceuta posiadający PWZ (lub spółka farmaceutów posiadających PWZ).

Zmiana ta jest o tyle istotna, że przesłanka rękojmi oceniana jest też w postępowaniach o przeniesienie zezwolenia na prowadzenie apteki (na podstawie art. 104a ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo farmaceutyczne).

Co więcej zarzut braku rękojmi należytego prowadzenia apteki jest w praktyce podstawą wszczynania przez organy Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej postępowań o cofnięcie zezwolenia aptecznego na podstawie art. 37ap ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo farmaceutyczne („przedsiębiorca przestał spełniać

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

warunki określone przepisami prawa, wymagane do wykonywania działalności gospodarczej określonej w zezwoleniu”).

Określenie możliwości stosowania tej przesłanki jest zatem kluczowe dla zasad reglamentacji dostępu rynku aptecznego, bowiem obecnie znajduje ona zastosowanie we wszystkich rodzajach postępowań administracyjnych dotyczących zezwoleń, a także wobec wszystkich posiadaczy zezwoleń – zarówno działających na zasadach obowiązujących od reformy „Apteka dla Aptekarza” (czyli farmaceutów i spółek osobowych farmaceutów), jak i działających na podstawie zezwoleń wydanych na zasadach sprzed 2017 roku (czyli także spółek kapitałowych będących osobami prawnymi). Tak szerokie zastosowanie przesłanki rękojmi, jak ma to miejsce obecnie, budzi jednak wątpliwości.

Powiązanie wymogu dawania rękojmi z faktem wykonywania zawodu farmaceuty (które istnieje już na gruncie obowiązujących regulacji, a które projektowane zmiany mają jedynie usystematyzować) powoduje, że kryterium to nie powinno być stosowane do podmiotów, które nie są farmaceutami (ani spółkami osobowymi farmaceutów). Ocena, czy wnioskodawca daje rękojmię należytego prowadzenia apteki, jest dokonywana według kryteriów etycznych i deontologicznych, które z natury rzeczy mogą mieć zastosowanie jedynie do osób fizycznych, a nie do osób prawnych, na podstawie zbadania ogólnej postawy i dotychczasowego zachowania wnioskodawcy. Taki charakter rękojmi powoduje, że zastosowanie tej przesłanki nie może być uniwersalne. Jest to możliwe jedynie wobec osób fizycznych, natomiast nie wobec osób prawnych. W postępowaniach prowadzonych przez Państwową Inspekcję Farmaceutyczną możliwe jest zatem dokonywanie oceny dawania rękojmi wyłącznie wobec farmaceutów prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą bądź będących wspólnikami spółek osobowych.

Przed „Apteką dla Aptekarza” zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej mogły uzyskiwać także spółki kapitałowe i wiele takich podmiotów dalej legalnie funkcjonuje na rynku. Wymóg dawania rękojmi nie przystaje jednak do charakteru spółki kapitałowej, która jest sztucznie wykreowaną osobą prawną i sama nie może spełniać żadnych kryteriów etycznych i deontologicznych. Projektowana zmiana wyłącza więc stosowanie kryterium rękojmi do podmiotów prowadzących apteki innych niż farmaceuci (i spółki osobowe farmaceutów).

Oczywiście jak najbardziej zasadne jest stosowanie wobec wszelkich podmiotów prowadzących apteki, w tym wobec spółek kapitałowych, wszystkich przepisów regulujących zasady prowadzenia działalności aptecznej, których spełnianie opatrzone jest rygorem cofnięcia zezwolenia. Proponowana zmiana nie wpływa na te wymogi i w dalszym ciągu spółka kapitałowa, która narusza przepisy regulujące zasady prowadzenia działalności aptecznej, może utracić zezwolenie na prowadzenie apteki.

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

Poprawka 5

W projekcie ustawy o zawodzie farmaceuty (druk nr 238) w art. 82 po pkt 13 dodaje się pkt 14-16 w brzmieniu:

„14) w art. 46a ust. 1 otrzymuje następujące brzmienie:

1. Orzeczenia wydane przez Naczelny Sąd Aptekarski w drugiej instancji, kończące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, stają się prawomocne po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w art. 46b ust. 1.

15) w art. 46b:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

1. Od orzeczenia wydanego przez Naczelny Sąd Aptekarski w drugiej instancji, kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej:

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

3. Wniesienie kasacji wstrzymuje wykonanie orzeczenia wydanego przez Naczelny Sąd Aptekarski w drugiej instancji, kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

16) w art. 46c ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Kasacja może być wniesiona z powodu uchybień wymienionych w art. 438 i art. 439 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 i 2399 oraz z 2019 r. poz. 150 i 679) lub innego rażącego naruszenia prawa. Kasacja może być wniesiona również z powodu niewspółmierności kary.”

Istota zmian:

- 3) Wprowadzenie mechanizmu wstrzymania wykonania orzeczeń wydawanych przez Naczelny Sąd Aptekarski w drugiej instancji, do czasu upływu terminu na wniesienie skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego (suspensywność). Ponadto w przypadku wniesienia skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego – wykonanie orzeczenia Naczelnego Sądu Aptekarskiego będzie wstrzymane.
- 4) Rozszerzenie katalogu uchybień uzasadniających wniesienie kasacji od orzeczenia wydanego przez Naczelny Sąd Aptekarski, o uchybienia wskazane w art. 438 kodeksu postępowania karnego (m. in. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł mieć wpływ na treść tego orzeczenia, obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej przypisanego czynu).

Uzasadnienie

1. Ostateczne orzeczenia Naczelnego Sądu Aptekarskiego a suspensywność.

Aktualnie sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej farmaceutów rozpatrują okręgowe sądy aptekarskie i Naczelny Sąd Aptekarski. W zdecydowanej większości spraw okręgowe sądy aptekarskie orzekają jako I instancja, natomiast Naczelny Sąd Aptekarski jako II instancja (rozpatruje on odwołania od orzeczeń okręgowych sądów aptekarskich). Orzeczenia wydane przez Naczelny Sąd Aptekarski w drugiej instancji, kończące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, są prawomocne z chwilą ogłoszenia. Od prawomocnego orzeczenia wydanego przez Naczelny Sąd Aptekarski w drugiej instancji, kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, przysługuje kasacja do Sądu Najwyższego w terminie w 2 miesiące od dnia doręczenia orzeczenia.

Zmiana zaproponowana w poprawce ma na celu zawieszenie prawomocności orzeczenia wydanego przez Naczelny Sąd Aptekarski, kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, aż do upływu terminu przewidzianego na złożenie kasacji do Sądu Najwyższego (2 miesiące od dnia doręczenia orzeczenia). Ponadto w przypadku gdy kasacja zostanie wniesiona - wykonanie orzeczenia Naczelnego Sądu Aptekarskiego będzie wstrzymane.

Zmiana taka jest istotnie uzasadniona, ponieważ aktualnie orzeczenie Naczelnego Sądu Aptekarskiego (gdy orzeka on jako II instancja) staje się prawomocne z chwilą jego ogłoszenia, co należy oceniać negatywnie ze względu na strukturę sądownictwa aptekarskiego w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej. Pierwszym niezależnym od samorządu aptekarskiego organem, do którego określony podmiot (np. obwiniony farmaceuta) może się zwrócić z oceną orzeczenia jest bowiem Sąd Najwyższy. Zarówno okręgowy sąd aptekarski, jak i Naczelny Sąd Aptekarski są bowiem organami samorządu aptekarskiego:

- okręgowy sąd aptekarski – okręgowej izby aptekarskiej,
- Naczelny Sąd Aptekarski – Naczelnej Izby Aptekarskiej.

Jednoznacznie uzasadnione w tej sytuacji jest więc wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą określone orzeczenie będzie mogło stać się prawomocne po upłynięciu terminu na wniesienie skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego. W sytuacji zaś gdy określony podmiot będzie pragnął skorzystać ze swojego uprawnienia i wniesie kasację – orzeczenie to stanie się ewentualnie prawomocne po zakończeniu postępowania przed Sądem Najwyższym. Rozwiązanie to ma na celu zapewnienie większej transparentności oraz wprowadzenie lepszego mechanizmu kontroli w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących odpowiedzialności zawodowej członków samorządu aptekarskiego.

2. Rozszerzenie katalogu uchybień uzasadniających wniesienie kasacji od orzeczenia kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, wydanego przez Naczelny Sąd Aptekarski.

Aktualnie podstawą kasacji od orzeczenia kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej wydanego przez Naczelny Sąd Aptekarski mogą być:

- uchybienia wymienione w art. 439 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 i 2399 oraz z 2019 r. poz. 150 i 679; dalej jako: „KPK”),
- inne rażące naruszenie prawa,
- niewspółmierność kary.

Katalog taki wydaje się być zbyt wąski, w szczególności mając na uwadze, że całe wcześniejsze postępowanie jest prowadzone przez organy samorządu aptekarskiego, a nie przez sądy powszechne.

W celu polepszenia sytuacji procesowej osób, których dotyczyć mogą orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej wydawanych przez Naczelny Sąd Aptekarski, poprawka proponuje rozszerzenie katalogu podstaw kasacji również o art. 438 KPK. Umożliwi to określanie jako podstawę do wniesienia kasacji m. in.:

- obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu;
- obrazę przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia;

Wprowadzenie takich zmian pozwoli na bardziej transparentne prowadzenie postępowań oraz umożliwi wskazywanie istotnych błędów, które do tej pory nie były podejmowane w skargach kasacyjnych wnoszonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1419).

Dla koherencji zastosowanych rozwiązań, konieczna będzie zmiana rozporządzenia dotyczącego postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej farmaceutów, wydawanego na podstawie art. 62 ust. 2 Ustawy o izbach aptekarskich (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej farmaceutów (Dz. U. Nr 65, poz. 6

LEWIATAN

Poprawka 6

W projekcie ustawy o zawodzie farmaceuty (druk nr 238) w art. 82 po pkt 16 dodaje się pkt 17-25 w brzmieniu:

„17) w art. 9

a) ust. 3 otrzymuje następujące brzmienie:

3. Wybory do organów izb aptekarskich są równe, powszechne i odbywają się w głosowaniu tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

b) po ust. 6 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

7. Informacja o wyborach powinna zostać obwieszona co najmniej dwa tygodnie przed wyznaczoną datą wyborów poprzez opublikowanie na stronie internetowej izby, w biuletynie informacyjnym izby, oraz wywieszenie w siedzibie okręgowej izby aptekarskiej. Informację o wyborach okręgowe izby aptekarskie i Naczelna Izba Aptekarska publikują również w biuletynach informacji publicznej izby.

c) po ust. 7 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

8. Pracodawca obowiązany jest zwolnić od pracy pracownika zgłaszającego chęć wzięcia udziału w wyborach, bez prawa do wynagrodzenia.

18) po art. 9 dodaje się art. 9a w brzmieniu:

Art. 9a. 1. Wybory organizują, przeprowadzają, ogłaszają ich wyniki oraz przeprowadzają procedurę odwołania organu lub członka organu komisje wyborcze okręgowych rad aptekarskich i Naczelnej Rady Aptekarskiej.

2. Przewodniczącego i członków komisji wyborczych wybiera spośród członków okręgowej rady aptekarskiej albo Naczelnej Rady Aptekarskiej, na okres kadencji, odpowiednio okręgowy zjazd aptekarzy lub Krajowy Zjazd Aptekarzy, w liczbie ustalonej przez ten zjazd, w głosowaniu tajnym, zwykłą większością głosów.

3. Członkiem komisji wyborczej nie może być członek sądu aptekarskiego.

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

19) po art. 9a dodaje się art. 9b w brzmieniu:

Art. 9b. 1. Przeciwko ważności wyborów może być wniesiony protest z zarzutem naruszenia przepisów ustawy lub niewłaściwego ustalenia wyników wyborów.

2. Protest przeciwko ważności wyborów może wnieść członek zgromadzenia wyborczego, które dokonało wyboru oraz przewodniczący właściwej komisji wyborczej.

3. Protest wnosi się na piśmie do Okręgowego Sądu Aptekarskiego właściwego dla miejsca przeprowadzania wyborów, a w przypadku wyborów do organów Naczelnej Izby Aptekarskiej – do Naczelnego Sądu Aptekarskiego, za pośrednictwem komisji wyborczej, w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyborów przez komisję wyborczą.

4. Sąd aptekarski rozpatruje protest w składzie trzech członków na posiedzeniu niejawnym.

5. Sąd aptekarski, wydając postanowienie o nieważności wyborów, stwierdza jednocześnie wygaśnięcie odpowiedniego mandatu i przekazuje postanowienie wnoszącemu protest oraz komisji wyborczej.

20) po art. 9b dodaje się art. 9c w brzmieniu:

Art. 9c. 1. Członek organu izby aptekarskiej może być odwołany przez organ, który dokonał wyboru.

2. Odwołania dokonuje się w głosowaniu równym i tajnym.

3. Odwołanie następuje kwalifikowaną większością 2/3 ważnie oddanych głosów pod warunkiem, że łączna liczba oddanych głosów jest nie mniejsza od połowy ogólnej liczby członków organu, który dokonał wyboru.

21) w art. 25

a) ust. 3 otrzymuje następujące brzmienie:

3. Delegatów wybiera się i odwołuje na zebraniach zwoływanych w poszczególnych rejonach, obejmujących część obszaru działania izby. Podział i zasady podziału izby na rejony ustala okręgowy zjazd aptekarzy. Okręgowa rada aptekarska zobowiązana jest przygotować projekt podziału izby na rejony.

member of

b) po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

5. W przypadku podziału izby na rejony okręgowa rada aptekarska zwołuje zebrania rejonów co 4 lata. Nadzwyczajne zebranie członków rejonu okręgowa rada aptekarska zwołuje z własnej inicjatywy albo na wniosek co najmniej 1/5 członków rejonu.

22) po art. 27 dodaje się art. 27a w brzmieniu:

Art. 27a 1. Projekty wszelkich uchwał, które mają być procedowane przez okręgowy zjazd aptekarzy, okręgowa rada aptekarska zobowiązana jest opublikować razem z ogłoszeniem o zwołaniu okręgowego zjazdu aptekarzy, w sposób i w terminie wskazanym w art. 9 ust. 7.

2. Projekty uchwał zgłaszanych przez aptekarzy, a nie przez okręgową radę aptekarską, które mają być procedowane przez okręgowy zjazd aptekarzy, mogą być zgłaszane do czasu uchwalenia porządku obrad przez okręgowy zjazd aptekarzy.

23) w art. 37:

pkt 3 nadaje się następujące brzmienie:

3) uchwała regulaminy wyborów do organów samorządu.

24) po art. 37 dodaje się art. 37a w brzmieniu:

Art. 37a 1. Projekty wszelkich uchwał, które mają być procedowane przez Krajowy Zjazd Aptekarzy, Naczelna Rada Aptekarska zobowiązana jest opublikować razem z ogłoszeniem o zwołaniu Krajowego Zjazdu Aptekarzy, w sposób i w terminie wskazanym w art. 9 ust. 7.

2. Projekty uchwał zgłaszanych przez aptekarzy, a nie przez Naczelną Radę Aptekarską, które mają być procedowane przez Krajowy Zjazd Aptekarzy, mogą być zgłaszane do czasu uchwalenia porządku obrad przez Krajowy Zjazd Aptekarzy.

25) w art. 39:

ust. 1 pkt 6 nadaje się następujące brzmienie:

6) przygotowuje projekty regulaminów wyborów do organów samorządu aptekarskiego oraz tryb odwoływania tych organów i ich członków”.

Istota zmian:

1. Zapewnienie gwarancji demokratycznych wyborów na poziomie ustawy.
2. Zapewnienie rzeczywistej możliwości uczestnictwa w wyborach jak największej liczbie farmaceutów.
3. Umożliwienie zapoznania się przez farmaceutów z projektami uchwał, które będą procedowane podczas okręgowych i Krajowego Zjazdu Aptekarzy. Obowiązek publikowania projektów uchwał w odpowiednim terminie i miejscu zapobiegnie sytuacji, w której projekty uchwał dodawane są do porządku obrad przez okręgowe rady albo Naczelną Radę Aptekarską przed samym zjazdem.

Uzasadnienie

Sposób przeprowadzania wyborów do organów samorządu aptekarskiego powinien być uregulowany w taki sposób, aby zagwarantować ich demokratyczny charakter, w tym zapewnić rzeczywistą możliwość uczestnictwa w wyborach jak największej liczbie farmaceutów.

Informacja o wyborach powinna zostać obwieszona odpowiednio wcześniej, umożliwiając zarówno kandydatom jak i głosującym zaplanowanie sobie czasu tak, aby wziąć w nich udział. W rzeczywistości terminy wyborów ogłaszane są bardzo późno. Powoduje to niechęć, w szczególności młodych farmaceutów, do wzięcia udziału w wyborach, co z kolei przekłada się na niską frekwencję i słabą legitymację samorządu aptekarskiego. W związku z tym, wybory powinny być ogłaszane co najmniej dwa tygodnie przed wyznaczoną datą wyborów poprzez opublikowanie odpowiedniej informacji na stronie internetowej izby, w biuletynie informacyjnym izby, w biuletynie informacji publicznej izby, oraz wywieszenie jej w siedzibie okręgowej izby aptekarskiej.

W dotychczasowym stanie prawnym brak jest regulacji przewidujących obowiązek publikacji projektów uchwał, które mają być procedowane przez okręgowe zjazdy aptekarzy albo Krajowy Zjazd Aptekarzy, z odpowiednim wyprzedzeniem. Obecnie projekty uchwał mogą być dodawane do porządku obrad przez okręgowe rady aptekarskie albo Naczelną Izbę Aptekarską nawet w dniu zjazdu, przez co farmaceuci nie mają możliwości zapoznania się z tymi projektami odpowiednio wcześniej. Bardzo istotne jest zatem,

LEWIATAN

aby powstał obowiązek publikowania przez okręgowe rady aptekarskie oraz Naczelną Izbę Aptekarską projektów uchwał razem z informacją o zwołaniu okręgowego zjazdu albo Krajowego Zjazdu Aptekarzy, tj. co najmniej dwa tygodnie przed datą zjazdu.

Zdarzają się sytuacje, kiedy farmaceuci nie biorą udziału w wyborach, ponieważ spotyka się to z dezaprobatą pracodawcy. Potrzebny jest zatem przepis, który zobowiązywałby pracodawcę do zwolnienia z pracy pracownika zgłaszającego chęci wzięcia udziału w wyborach.

Rozwiązania zaproponowane w niniejszej poprawce wzorowane są częściowo na rozwiązaniach funkcjonujących na gruncie ustawy z dnia 2 grudnia 2009 (Dz. U. 2019 poz. 965) o izbach lekarskich. Bazując na uregulowaniach samorządu lekarskiego, wybory do organów izb aptekarskich powinny nie tylko odbywać się w głosowaniu tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów, ale być także powszechne i równe. Instytucja komisji wyborczych działających przy okręgowych izbach aptekarskich i Naczelnej Izbie Aptekarskiej, procedura odwołania członka organu oraz protest przeciwko ważności wyborów również zostały uregulowane na wzór rozwiązań funkcjonujących w ustawie o izbach lekarskich.

Wszystkie propozycje mają na celu udemokratyzowanie wyborów do izb aptekarskich, dzięki czemu wybory będą charakteryzowały się większą frekwencją i w rezultacie silniejszą legitymacją samorządu aptekarskiego.

Poprawka 7

W projekcie ustawy o zawodzie farmaceuty (druk nr 238) w art. 82 wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 3 otrzymuje następujące brzmienie:

„3) w art. 7:

a) w ust. 1:

- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Zadaniem samorządu zawodu farmaceuty jest w szczególności:”,
- pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) reprezentowanie zawodu farmaceuty i obrona jego interesów z poszanowaniem konstytucyjnej zasady równego traktowania i zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny;”,
- pkt 4 otrzymuje brzmienie:

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

- „4) integracja całego środowiska zawodowego farmaceutów w formach uwzględniających konstytucyjną zasadę równego traktowania i zakaz dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny;”,
- pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) współdziałanie z organami administracji publicznej, związkami zawodowymi i samorządami zawodowymi oraz innymi organizacjami społecznymi w sprawach związanych z wykonywaniem zawodu i innych dotyczących farmacji, a mających wpływ na ochronę zdrowia publicznego, w szczególności związanych z: jakością świadczonych usług farmaceutycznych oraz bezpieczeństwem pacjentów;”,
 - po punkcie 9a dodaje się pkt 9b w brzmieniu:

„9b) promowanie w społeczeństwie pozytywnego wizerunku zawodu farmaceuty jako zawodu zaufania publicznego będącego istotnym elementem całego systemu ochrony zdrowia;”,
- b) w ust. 2:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zadania określone w ust. 1 samorząd zawodu farmaceuty wykonuje w szczególności przez:”,
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przyznawanie prawa wykonywania zawodu farmaceuty;”,
 - po pkt 1 dodaje się pkt 1a i 1b w brzmieniu:

„1a) zawieszanie i pozbawianie prawa wykonywania zawodu oraz ograniczanie w wykonywaniu zawodu;
1b) prowadzenie postępowania w przedmiocie niezdolności do wykonywania zawodu farmaceuty;”,
 - uchyla się pkt 7,
 - pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) występowanie w obronie interesów indywidualnych i zbiorowych członków izb aptekarskich, z uwzględnieniem konstytucyjnej zasady równego traktowania i zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny;
 - po pkt 12 dodaje się pkt 12a i 12b w brzmieniu:

„12a) współpraca z samorządami zawodów medycznych i innymi organizacjami reprezentującymi zawody medyczne w kraju i za granicą oraz organami państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie spraw określonych w ustawie;
12b) organizowanie doskonalenia zawodowego prowadzonego przez samorząd zawodu farmaceuty;”,

- c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. Współpraca z organami państw członkowskich Unii Europejskiej jest realizowana za pośrednictwem Systemu Wymiany Informacji na Rynku Wewnętrznym IMI, zwanego dalej „systemem IMI”, w zakresie określonym w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym i uchylającym decyzję Komisji 2008/49/WE („rozporządzeniu w sprawie IMI”) (Dz. Urz. UE L 316 z 14.11.2012, str. 1, z późn. zm.).”;

Istota zmian:

- 1) podkreślenie roli samorządu zawodu farmaceutów jako uniwersalnego przedstawiciela interesu całej grupy zawodowej, realizującego ustawowe zadania w zgodzie z konstytucyjną zasadą równego traktowania i zakazem dyskryminacji;
- 2) wzmocnienie roli farmaceuty w polskim systemie ochrony zdrowia, kreowanie pozytywnego wizerunku tego zawodu i większe zaangażowanie farmaceutów w dialog publiczny dotyczący jakości udzielanych usług farmaceutycznych oraz bezpieczeństwa pacjentów;
- 3) dostosowanie dotychczasowych zadań samorządu aptekarskiego określonych w ustawie o izbach aptekarskich do zmian wprowadzonych ustawą o zawodzie farmaceuty.

UZASADNIENIE

Naczelną zasadą każdego samorządu zawodowego powinno być reprezentowanie i ochrona interesu wszystkich jego przedstawicieli.

Obecnie farmaceuci wykonują zawód w różnych prawnie dopuszczalnych formach. W dotychczasowej praktyce spowodowało to powstanie wewnątrz korporacyjnego podziału, którego głównym kryterium jest rynkowy model prowadzenia apteki (tradycyjny model apteki indywidualnej a model apteki sieciowej).

Odpowiedzią na ten rozdzwięk jest zmiana brzmienia przepisu art. 7 ust. 1 pkt 1, 4 i 11 ustawy o izbach aptekarskich, która ma na celu podkreślenie roli samorządu aptekarskiego jako uniwersalnego przedstawiciela interesu całej grupy zawodowej farmaceutów. Zmiana służy ukierunkowaniu działań podejmowanych przez organy samorządu aptekarskiego, tak aby urzeczywistnić konstytucyjną zasadę równego traktowania i zakaz dyskryminacji w obrębie tej grupy zawodowej.

LEWIATAN

Projektowana zmiana art. 7 ust. 1 pkt 6 oraz dodanie pkt 9b do art. 7 ust. 1 ustawy o izbach aptekarskich służyć realizacji celów przyjętych w „Polityce Lekowej Państwa 2018-2022”, w szczególności wzmocnienia roli farmaceuty w polskim systemie ochrony zdrowia.

Zadania samorządu aptekarskiego zostały dodatkowo ukierunkowane w stronę zagadnień będących istotą wykonywania zawodu farmaceuty. Pożądane jest zwiększenie aktywności farmaceutów i wykorzystanie ogromnego potencjału merytorycznego tej grupy zawodowej w obszarach związanych z rozwojem i stałym polepszaniem jakości usług farmaceutycznych oferowanych pacjentom, w szczególności wprowadzanej na szeroką skalę w ramach ustawy o zawodzie farmaceuty opieki farmaceutycznej.

Pozwoli to zrealizować także inne cele określone w Polityce Lekowej Państwa, takie jak: zwiększenie kompetencji zdrowotnych społeczeństwa przez promowanie racjonalnego stosowania leków czy poprawa współpracy pomiędzy uczestnikami systemu prowadzącymi farmakoterapię oraz osobami uprawnionymi do realizacji recept.

Uchylenie formy realizacji zadań samorządu aptekarskiego wskazanej w przepisie art. 7 ust. 2 pkt 7 ustawy o izbach aptekarskich ma na celu zapewnienie spójności systemowej między wszystkimi ustawami regulującymi wykonywanie zawodu farmaceuty.

Projekt ustawy o zawodzie farmaceuty w obecnym brzmieniu nie zakłada udziału organów samorządu aptekarskiego w postępowaniach dotyczących udzielania lub cofania zezwoleń na prowadzenie aptek lub hurtowni. Analogicznych przepisów nie przewiduje również ustawa Prawo farmaceutyczne. Pozostawienie tego przepisu w ustawie o izbach aptekarskich byłoby źródłem wątpliwości prawnych dla farmaceutów oraz organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej.

Poprawka 8

W projekcie ustawy o zawodzie farmaceuty (druk nr 238) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

„Art. 24a. 1. Od uchwał organów okręgowych izb aptekarskich, innych niż wymienione w art. 24, członkowi izby aptekarskiej przysługuje odwołanie do NRA, jeżeli uchwała zagraża istotnym interesom tego członka izby.

2. Na uchwały organów Naczelnej Izby Aptekarskiej, inne niż wymienione w art. 24, członkowi izby aptekarskiej służy skarga do sądu administracyjnego, jeżeli uchwała zagraża istotnym interesom tego członka izby.

3. W razie wniesienia odwołania lub skargi, o których mowa w ust. 1 i 2, odpowiednio NRA lub Sąd może wstrzymać wykonanie zaskarżonej uchwały do czasu ich rozpatrzenia.

member of BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

2. Do postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.”

Istota zmian:

Wprowadzenie możliwości zaskarżania przez członka izby aptekarskiej uchwał organu:

- okręgowej izby aptekarskiej lub,
- Naczelnej Izby Aptekarskiej,

w przypadku, gdy uchwała ta zagraża istotnym interesom określonego członka izby aptekarskiej.

Uzasadnienie

Zgodnie z projektowanym art. 24 ust. 1 i 2 rządowego projektu ustawy o zawodzie farmaceuty (druk nr 238; dalej jako: „Projekt Ustawy”) katalog uchwał organów samorządu aptekarskiego, od jakich mogą odwoływać się np. farmaceuci jest bardzo ograniczony. Są to jedynie uchwały okręgowych rad aptekarskich (jednego z organów okręgowych izb aptekarskich) oraz Naczelnej Rady Aptekarskiej (jednego z organów Naczelnej Izby Aptekarskiej) i to jedynie w zamkniętym katalogu spraw (dotyczących aspektów podmiotowych, związanych z określonym farmaceutą - przyznanie prawo wykonywania zawodu farmaceuty, utrata prawa wykonywania zawodu, zawieszenie farmaceuty w prawie wykonywania zawodu itd.). Przedmiotową sytuację należy oceniać negatywnie, zarówno pod kątem podmiotowym jak i przedmiotowym, ponieważ:

- ograniczony jest katalog organów samorządu aptekarskiego, których uchwały mogą być zaskarżane/od których przysługuje odwołanie, co ogranicza możliwość ustosunkowywania się do nich przez określonych członków samorządu aptekarskiego;
- ograniczony jest katalog spraw które mogą być zaskarżane/od których przysługuje odwołanie (nie obejmuje on m. in. aspektów, które bezpośrednio wpływają na sposób prowadzenia działalności przez określonych farmaceutów).

Proponowana zmiana ma doprowadzić do umożliwienia zaskarżania/odwoływania się od uchwał organu okręgowej izby aptekarskiej lub Naczelnej Izby Aptekarskiej również przez te podmioty, których uchwały te dotyczą w sposób bezpośredni - członków izby aptekarskiej. Pozwoli to na zachowanie większej transparentności oraz umożliwi ocenę określonych decyzji przez niezależny organ, na wyraźne żądanie członka samorządu aptekarskiego. Istotne jest przy tym, że możliwość zaskarżenia nie będzie dotyczyć każdej uchwały, ponieważ mogłoby to doprowadzić do paraliżu funkcjonowania samorządu

member of BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

aptekarskiego. Katalog jest bowiem ograniczony do uchwał, które zagrażają istotnym interesom określonego członka izby aptekarskiej, co zapewni sprawne działanie zarówno okręgowych izb aptekarskich, jak i Naczelnych Izb Aptekarskich. Stworzenie takiej możliwości spowoduje również większą transparentność działań samorządu aptekarskiego.

Konfederacja Lewiatan, KL/266/187/AG/2020

member of BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

